

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9953
Tarih : 25.12.2024

21375

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

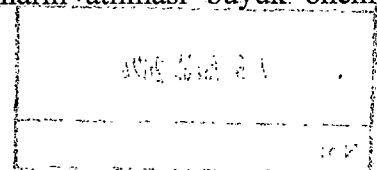

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Basında yer alan haberlere göre, Mezopotamya Ajansı ve JINNEWS'te çalışan 9 gazeteci, 29 Ekim 2022 tarihinde "silahlı terör örgütü üyeliği" suçlamasıyla tutuklanmıştır. Avukatların açıklamalarında, bu gazetecilerin gözaltı sürecinde kötü muameleye maruz kaldığı, ters kelepçe ile saatlerce bekletildikleri ve cezaevine girişlerinde çıplak aramaya tabi tutuldukları ifade edilmiştir. Bu iddialar, hem Türkiye Anayasası'nın işkence ve kötü muamele yasağına (Madde 17) hem de Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3. maddesine açıkça aykırıdır.

Gazetecilere yönelik bu uygulamalar, demokratik toplumlarda basın özgürlüğünün güvencesi olan ifade özgürlüğüne doğrudan bir saldırı anlamına gelmektedir. Çıplak arama gibi insan onurunu zedeleyen uygulamaların, uluslararası hukuk ve demokratik standartlara uygun olmadığı Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Komite ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarıyla da ortaya konmuştur.

Ayrıca, tutuklanan gazetecilerle ilgili suçlamaların ilk aşamada "2911 sayılı Kanun'a muhalefet" gerekçesiyle yapılıp, sonrasında "örgüt propagandası" ve "terör örgütü üyeliği" gibi daha ağır suçlamalara dönüştürülmesi, yargılama süreçlerindeki keyfiliğe işaret etmektedir. Bu durum, gazetecilik faaliyetlerinin kriminalize edilmesi ve adil yargılanma hakkının ihlali olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye, gazeteci tutuklamaları ve basın özgürlüğü konusundaki olumsuz siciliyle uluslararası alanda sıkça eleştirilmektedir. Basın özgürlüğü sıralamasında gerileyen Türkiye, gazetecilerin mesleklerini icra ederken özgürce ve güvenli bir ortamda çalışabilmelerini sağlamaktan sorumludur. Bu bağlamda, gözaltı süreçlerinde yaşanan kötü muamele ve cezaevi uygulamaları gibi insan hakları ihlallerine ilişkin derhal bir inceleme başlatılması, sorumluların hesap vermesi ve benzer durumların önlenmesi adına gerekli adımların atılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda:

1. Gözaltı sürecinde gazetecilere uygulanan ters kelepçe, şiddet ve cezaevine girişte çıplak arama iddialarına ilişkin bir soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa, soruşturmanın mevcut durumu nedir?
2. Gözaltı ve cezaevi süreçlerinde kötü muameleye maruz kalındığı iddialarıyla ilgili sorumlular hakkında herhangi bir disiplin veya ceza yaptırım uygulanmış mıdır?
3. Çıplak arama uygulamasının uluslararası hukuk ve Türkiye Anayasası'na aykırılığı göz önünde bulundurularak, bu uygulamanın kaldırılması için bir çalışma yapılmakta mıdır?
4. Tutuklanan gazetecilere yönelik suçlamaların, ilk aşamada farklı bir gerekçeye dayandırılıp sonradan değiştirilmesi, iddianame hazırlanmasındaki eksiklikleri ve keyfiligi göstermekte midir? Bu durumun önüne geçilmesi için hangi önlemler alınmaktadır?
5. Türkiye'nin basın özgürlüğü sıralamasındaki gerilemesi göz önüne alındığında, gazetecilere yönelik yargılama süreçlerinin bağımsız bir şekilde sürdürülmesi ve ifade özgürlüğünün korunması için bakanlığınızca yürütülen herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?